

Läkemedel för rökavvänjning, se närmare i FASS.

Reviderad juli 2016

För snusavvänjning saknas ännu så länge tydlig evidens för att rekommendera läkemedel. Viss evidens finns för vareniklin och erfarenheten är att många har haft nytta av nikotinläkemedel för att lindra abstinensen.

Produkt	Dosering	Behandlingsperiod	Vanliga biverkningar (övrigt se FASS)	Positivt	Negativt	Övrigt
Nikotinplåster 24 tim plåster 21 mg, 14 mg, 7 mg 16 tim plåster 25 mg, 15 mg, 10 mg	< 20 cig per dag -start med 15mg/14mg/10 mg ≥ 20 cig per dag -start med 25mg/21 mg	Individuellt, vanligen 2-3 månader inklusive nedtrappning. Max 6 månader	Hudreaktioner, 24-tim-plåstret kan ge sömnstörningar/ livliga drömmar.	Enkelt att använda. Jämn tillförsel av nikotin. 24-tim-plåstret ger hjälp med morgonröksuget 16-tim plåster lämplig till den som inte röker nattetid. Låg tillvänjningsrisk	Stillar inte det orala behovet.	Placera plåstret på ett nytt ställe varje dag. Kan kombineras med nikotin-tuggummi, sugtablett, resoriblett, inhalator eller munhålespray
Nikotin-tuggummi 1,5 mg, 2 mg, 3 mg, 4 mg	< 20 cig per dag - 1,5 mg/2 mg ≥ 20 cig per dag - 3 mg/4 mg 8-12 tuggummin/dygn.	Individuellt, vanligen 3 månader därefter nedtrappning. Max 12 månader.	Irritation i mun och hals, hicka, magbesvär vid fel tuggteknik.	Enkelt att korrigera dosen. Ger snabb lindring i svåra situationer. Minskar hungersug, kan förebygga småätande.	Ömhet i käkleder, kan fastna i tänderna. Användning längre tid än 12 månader förekommer, men är ovanligt.	Viktigt med rätt tugg- teknik. Skall tuggas långsamt med pauser i tuggandet.
Nikotin-sublingualtablett 2 mg	< 20 cig per dag - 2 mg ≥ 20 cig per dag - 2 x 2 mg 8-12 tabletter/dygn	Individuellt, vanligen 3 månader därefter nedtrappning Max 6 månader	Irritation i mun och hals.	Ger snabb lindring i svåra situationer. Diskret. Enkel att använda. Få biverkningar. Minskar hungersug.		Skall smälta långsamt under tungan. Svald tablett ger sämre effekt.
Nikotinsugtablett 1mg, 2mg, 4 mg	< 20 cig per dag - 1 mg/ 2 mg ≥ 20 cig per dag - 2 mg/ 4 mg 8-12 tabletter/dygn	Individuellt, vanligen 3 månader därefter nedtrappning. Max 9 månader.	Irritation i mun och hals, hicka.	Ger snabb lindring i svåra situationer. Enkel att använda.	Patienter med tendens till halsbränna kan uppleva besvär.	Viktigt med rätt sug- teknik. Tabletten skall vila i munnen mellan varven
Nikotininhalator 10 mg/plugg	Laddas med nikotinpluggar 4-12 doser/dygn.	Individuellt, vanligen 3 månader därefter nedtrappning Max 12 månader.	Milda lokala reaktioner som hosta och irritation i mun och svalg.	Hjälper till att minska saknaden av att hålla något i handen och lindra sugbehovet. Enkel att dosera.	Sämre effekt vid kyla.	

Nikotin-munhålespray 1 mg	1-2 sprayningar varje/varannan timme mellan kinden och tänderna, skifta kind. 8-12 sprayningar/dag.	Individuellt, vanligen 3 månader därefter nedtrappning. Max 6 månader	Irritation i mun och hals under de första veckorna.	Något snabbare effekt än övriga nikotinprodukter som används oralt.		
Munhålepulver 2 mg, 4 mg	1 påse varannan timme läggs under överläppen i ca 30 minuter. Flytta runt påsen med tungan 8-12 påsar/dag	Individuellt, vanligen 3 månader därefter nedtrappning. Max 12 månader	Irritation i mun och hals under de första veckorna.			Lämpligast för snusare.
Vareniklin (Champix) 0,5 mg, 1 mg.	Behandling påbörjas då patienten röker. Rökstopp planeras 1-2 veckor efter påbörjad vareniklinbehandling. Rekommenderad dos är 1 mg x 2 efter 1 veckas titrering. Titrering: Dag 1-3: 0,5 mg x 1 Dag 4-7: 0,5 mg x 2 Dag 8-behandlingsslut: 1 mg x 2.	12 veckor. En extra 12 veckors-behandling med 1 mg x 2 kan övervägas.	Illamående Behandlingen ska avbrytas om agitation, nedstämdhet eller förändringar av patientens beteende av betydelse observeras (se FASS).	Minskar lusten att röka. Ingen känd interaktion med andra läkemedel. Viss evidens finns för att läkemedlet kan användas vid snusavvänjning.	Bör tas tillsammans med mat. Har ett biverkningspektrum som man ska ha i åtanke om man förskriver det till psykiskt sköra personer (se FASS).	Receptbelagt Andrahandsmedel. Ingår i högkostnads-skyddet om det ges tillsammans med motiverande stöd. Uppföljning viktigt.
Bupropion (Zyban, Bupropion Paranova) 150 mg.	Behandling påbörjas då patienten röker. Rökstopp planeras 1-2 veckor efter påbörjad bupropionbehandling. Rekommenderad dos är 150 mg x 2 efter 6 dagars titrering. Titrering: Dag 1-6:150 mg x 1 Dag 7-behandlingens slut: 150 mg x 2 (Ej över 300 mg/dygn). Minst 8 timmar mellan doserna.	7-9 veckor.	Insomningsproblem, illamående och muntorrhet. Det finns även rapporter om kramper.	Minskar lusten att röka. Om full dos ger biverkan kan enbart morgondos ge tillräcklig behandlings-effekt.	För att minska sömnproblemen tas kvälldosen tidigare på kvällen Har ett biverkningspektrum som man ska ha i åtanke om man förskriver det till psykiskt sköra personer (se FASS).	Receptbelagt Andrahandsmedel. Ingår i högkostnads-skyddet om det ges tillsammans med motiverande stöd. Uppföljning viktigt.

Sammanställt av Lena Lundh, distriktssköterska, med.dr., Akademiskt primärvårdscentrum, Sjuksköterskor mot Tobak, Agneta Hjalmarsson psykolog, docent, Psykologer mot Tobak och Margareta Pantzar psykolog, Psykologer mot Tobak.